

Türkiye Cümhuriyetile Macar Kırallığı arasında aktedilmiş olan bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedenamesi hükümlerinin uzatılması hakkında 1/860 numaralı kanun lâyihası ve Hariciye ve Adliye encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı: 6/287

14-II-1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiye Cümhuriyeti ile Macar Kırallığı arasında münakit Bitaraflık, Uzlaşma ve Hakem muahedenamesi ahkâmının uzatılması hakkında imzalanan protokolün tasdikına dair Hariciye vekilliğince hazırlanan kanun lâyihası esbabı mücibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe lâyihası

Hükûmeti Cümhuriyemiz ile dost Macar Hükûmeti arasında ötedenberi mevcut dostluk rabitalarının takviyesi ve takip edilegelmekte bulunan sulhperverane siyasetin inkişaf ve temadisi tezahürlerinden olarak 5 kânunusani 1929 tarihinde Peştede imza edilmiş bulunan bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedesi ile buna merbut aynı tarihli protokolün tarihi inkızasından itibaren 5 sene müddetle meriyetinin temdidini için Macar Başvekil Ceneral Gömböş ve Hariciye Nazırı M. Hanya Hazaratının ahiren Ankarayı ziyaretlerinde bir protokol tanzim ve 22-X-1933 tarihinde imza edilmiştir.

Münasebatta bulunduğumuz bütün ecnebi devletler ile daima sulh ve dostluk esasları üzerinde anlaşmağı şar edinen siyaseti hariciyemizin umdelerine her cihetle tevafuk ve tetabuk eden bu protokolün müzakere ve kabulü Hükûmeti Cümhuriyemizin Macaristan Kırallığı ile müesses dostluk rabitalarını takviye ve idame edeceği şüphesiz olmakla yüksek tasviplerine arz olunmuştur.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye encümeni
Karar No. 24
Esas No. 1/860

5 - III - 1934

Yüksek Reisiğe

Türkiye Cümhuriyeti ile Macar Kırallığı arasında 5 kânunusani 1929 tarihinde Peştede imza

edilmiş olan bitarafılık, uzlaşma ve hakem muahedesile buna merbut aynı tarihli protokolün temdidine müteallik 22 teşrin evvel 1933 tarihinde Ankarada imza edilen protokolün tasdikı hakkındaki kanun lâyihası ve esbabı mucibesi encümenimizce tetkik ve müzakere edildi:

Hükümetin esbabı mucibesinde zikredilen mütalealar varit ve muvafık görülerek kanun lâyihasının havalesi mucibine Adliye encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe takdimine karar verilmiştir.

Hariciye En. Rs.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Siirt	Sivas	Diyarbakir	Izmir	Kocaeli	İstanbul
Mahmut	Necmettin	Zeki Mesut	Halit	Reşit Saffet	Dr. İbrahim Tali
Aza	Aza				
Kocaeli	Bolu				
İ. Süreyye	Hasan Cemil				

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Karar No. 15

Esas No. 1/860

6 - III - 1934

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyeti ile Macar Kırallığı arasında 1929 tarihinde tanzim ve tasdik edilmiş olan bitarafılık, uzlaşma ve hakem muahedenamesinin inkızası tarihinden itibaren beş sene müddetle uzatılmasına dair imzalanan protokolün tasdikı hakkında Hariciye vekilliğine hazırlanan kanun lâyihası Başvekâletin 14 - II - 1934 tarih ve 6/287 sayılı tezkeresi Adliye encümenine tevdi olunmakla Hariciye encümeni mazbatasile birlikte tetkik ve müzakere olundu:

Macar Hükümetile mevcut dostluk bağlarının kuvvetlendirilmesi ve sulh esasları dairesinde takip edilegemekte olan siyasetin inkişaf ve temdidinin tezahüratından olarak bitarafılık, uzlaşma ve hakem muahedenamesile buna merbut protokolün beş sene daha uzatılmasına dair olan protokolün Büyük Meclise bundan evvel kabul ve tasvip edilmiş olmasına ve muhtevi olduğu hükümler beynelmilel hukukî esaslara muvafık ve tarafların müteakabil menfaatlerine mutabık bulunmasına binaen Hariciye encümeninin mütaleası ve hile Hükümetin kanun lâyihası hakkındaki esbabı mucibesi encümenimizce de musip görülmüştür. Bu protokolün tasdikını muvafık olan kanun lâyihasının aynen kabulüne encümenimizce ittifakla karar verilmiş olmakla Umumî heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Adliye En. Res.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Çorum	Kocaeli	Trabzon	Edirne	Edirne	Erzincan
Münir	Salâhittin	Raif	Şeref	Hasan Hayri	Abdülhak
Aza	Aza	Aza	Aza		
Kocaeli	Antalya	Konya	Balıkesir		
Ragıp	Numan	S. Sırrı	Vasfi		

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cümhuriyeti ile Macaristan Krallığı arasında münakit bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedenamesi ahkâmının uzatılması hakkında kanun

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile Macaristan Krallığı arasında 5 kânunusani 1929 tarihinde Peştede imza edilmiş olan bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedesi ile buna merbut aynı tarihli protokolün temdidine müteallik olup 22 birinci teşrin 1933 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan protokol kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına Hariciye vekili memürdur.

31 - I - 1934

Bş. V.	Ad. V. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
İsmet	Zekâî	Zekâî	Ş. Kaya	Ş. Kaya	Hastadır
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Hikmet	Fuat	M. Celâl	Muhlis	Ali Rana	Muhlis

PROTOKOL

Türkiye Cümhuriyeti Reisi,

ve

Macaristan Kırallığı Naibi Hükûmet Hazretleri,

İki memleket arasındaki samimî dostluk münasebatının muhafaza ve takviyesini her ikisinin de mütokabil menfaatine muvafık gördüklerinden,

Peşte'de 5 kânunusani 1929 tarihinde aktedilmiş olan bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedesinin ve aynı tarihli hâmil olarak evvelkine merbut olan ve Uzlaşma ve hakem usulünü tanzim eden protokolün meriyetlerini temdit etmeğe karar vermişler ve bu maksatla murahhasları olarak:

Türkiye Reisi cümhurü,

Heyeti Vekile Reisi ve Malatya mebusu İsmet Paşa Hazretleri ile,

Hariciye vekili ve İzmir mebusu Doktor Tefik Rüşti Beyefendi Hazretlerini,

Macaristan Kırallığı Naibi Hükûmeti Hazretleri,

Meclisi Vükela Reisi M. Vités Jules Gömbös de Jafka Hazretleriyle,

Hariciye Nazırı M. Coloman Kanya de Kania'yı Murahhas tayin etmişlerdir.

Müşarümeylehim usulüne muvafık bulunan salâhiyetnamelerini birbirlerine irae ettikten sonra âti-deki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

Peşte'de 5 kânunusani 1929 tarihinde aktedilen Bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedesi ile Uzlaşma ve hakem usulünü tanzim eden aynı tarihli ve ona merbut protokolün meriyeti, inkizaları tarihinden itibaren 5 senelik bir müddet için temdit edilmiştir.

Şu kadar var ki Âkit taraflardan birisi bu beş senelik mühletin inkizasından bir sene evvel feshedilmesi hakkındaki arzusunu diğer Tarafa tebliğ etmezse balâda mezkûr muahede ile protokol yeni bir beş senelik devre için kendiliğinden temdit edilmiş addolunacak ve bu hal böylece tekerrür edip gidecektir.

Madde — 2

İşbu protokol tasdiki anından itibaren meriyet mevkiine dahil olacak ve bu tasdik keyfiyeti Âkit taraflardan her birisi canibinden diğerine tebliğ edilecektir.

İşbu protokol Ankarada 1933 senesinin 22 nei teşrinievvelinde iki nüsha olarak imza edilmiştir.

Gömbös

Kanya de Kania

İsmet

Dr. Tefik Rüşti

